

בית משפט לענייני משפחה במחוז ת"א

תמ"ש 1745-11-13, תמ"ש 1781-11-13

בפני כב' השופט יהורם שקד

התובעות: 1. פלונית

2. קטינה

ע"י ב"כ עו"ד אליהו ריכטר

נגד

פלוני

הנתבע:

ע"י ב"כ עו"ד עינת סיני

פסק דין

לפניי שתי תביעות בעניינה של קטינה, בת כשלוש וחצי שנים כיום, אשר הוגשו על ידי אם הקטינה כנגד האב. האחת - תביעה למזונות הקטינה בתמ"ש 1745-11-13 (להלן: "תביעת המזונות"); השנייה - תביעה לקביעת משמורת והסדרי ראייה בתמ"ש 1781-11-13 (להלן: "תביעת המשמורת").

א' - העובדות הרלבנטיות:

1. התובעת 1 (להלן: "התובעת" או "האם") והנתבע (להלן גם: "האב") נישאו זל"ז כדמו"י ביום 2010, וביום 2011 נולדה בתם המשותפת, התובעת 2 (להלן: "הקטינה").
2. ביום 13.10.13 הגישה האם בקשה למתן צו הגנה כנגד האב (ה"ט 27944-10-13), בעקבותיה הורחק האב מדירת המגורים, ומאז למעשה לא שב להתגורר יחד עם האם. תחילה התגורר האב בדירת אמו, ומיום 2.3.14 הוא שוכר דירה למגוריו בתל אביב. האם נותרה להתגורר בדירה השכורה אשר שימשה למגוריהם המשותפים של הצדדים ברמת גן, ועם תום חוזה השכירות עברה להתגורר בדירה שכורה אחרת, אף היא ברמת גן.
3. ביום 3.11.13 הגישו האם והקטינה תביעת מזונות נגד האב, היא התביעה נשוא פסק דין זה. יוער, כי הגם שבכתב התביעה צוינו הן האם והן הקטינה

כתובעות, מדובר אך בתביעה למזונות קטינה. בכתב התביעה פרטה האם את צרכי הקטינה וטענה כי סכומם הוא 8,010 ₪ לחודש. האם עתרה לחיוב האב בתשלום מזונות הקטינה בסך של 6,000 ₪ לחודש וזאת עד לשחרורה משירות החובה בצה"ל, וכן בתשלום ההוצאות הרפואיות החריגות של הקטינה שאינן מכוסות על ידי הביטוח הרפואי הממלכתי.

4. בד בבד עם הגשת תביעת המזונות, הגישה האם אף את תביעת המשמורת. בהחלטתי מיום 4.11.13 נקבע כי משמורתה הזמנית של הקטינה תהא בידי האם. בדיון שהתקיים ביום 24.12.13 הגיעו בני הזוג להסכמה בעניין הסדרי הראיה הזמניים בין האב לבין הילדה, אשר קיבלה תוקף של החלטה. על פי הסדרים אלה, שוהה הקטינה עם האב בימי ב' ו-ג' כולל לינה, וכן בכל סוף שבוע שני מיום ו' ישירות מהגן ועד ליום א' ישירות לגן. קרי, בהתאם להסדרים אלה, שוהה הקטינה עם האב 6 ימים ולילות בכל 14 ימים, שהם כ-43% מזמנה.

5. אציין, כי לאורך בירור ההליכים עלה רצונה של האם לעבור ולהתגורר יחד עם הקטינה בצפון הארץ, בסמוך להוריה. האם הגישה בקשות בעניין זה, והאב הגיש תובענה למתן צו מניעה האוסר על האם לפעול כאמור (תמ"ש 54928-11-13). בהחלטתי מיום 29.1.14 הוריתי על הזמנת תסקיר סעד במסגרתו התבקשו המלצות בעניין המשמורת והסדרי הראייה וכן בעניין האפשרות כי האם תעבור להתגורר בצפון הארץ.

6. הואיל וניסיונותיי להביא את הצדדים להסכמות בעניין מזונות הקטינה לא עלו יפה, ביום 2.2.14 ניתנה החלטה למזונות זמניים, בה חויב האב בתשלום סך של 1,400 ₪ לחודש, ובנוסף בשליש בשכר הדירה וכן במחצית מעלות הגן בפועל ומחצית מההוצאות הרפואיות החריגות אשר אינן מכוסות על ידי ביטוח רפואי.

7. ביום 28.5.14 התקיים דיון הוכחות במסגרתו נחקרו האם והאב (להלן: "הדיון"). ביום 1.6.14 הוגש תסקיר בו, על פי הוראתי, התייחסה עו"ס לסדרי דין הן לשאלת מקום המגורים והן לשאלת המשמורת וזמני השהות.

בעניין מקום מגורים, ציינה עורכת התסקיר, כי:

”... לאחר הגירושין - במקרה דנן - צריכים להמשיך ולהתקיים יחסים הדוקים בין הבת לבין שני הוריה, ולכן בהמלצה יש לקחת בחשבון את צמצום הפגיעה בהמשך היחסים החיוביים והתקינים בין [הקטינה] לבין אביה, וזאת מתוך הבנה וניסיון מחקרי המציין כי המשך קשר בריא ותקין בין ילדים לבין ההורה השני מהווה מרכיב חיוני בהתפתחותם הנפשית.

לפיכך, בכל הקשור לטובת הקטינה בנסיבות אלו, תוך התייחסות למערכת הזוגית הטעונה שלהערכת עדיין מתקיימת, ובהתייחס למערכת ההורית שעדיין לא נבנתה - להערכת, אין מקום לאשר - בשלב זה - מעבר דירה לבת אור לנצרת עילית היות ולהערכת, הקשר בין האב לבין בתו אכן עלול להיפגע. להערכת, למרות שברמה ההצהרתית האם התחייבה כי תשמור באדיקות על הקשר בין האב לבתו, הרי שלאור הקשר הטעון ביניהם, שאינו מאפשר הידברות וגמישות - יהיה להם קושי לממש הצהרה זו, דבר שעלול לפגוע בקשר ההורי...”

בעניין זמני השהות, ציינה עורכת התסקיר, כי:

”בהתייחס לזמני השהות של אור עם אביה, היות ומדובר בקטינה רכה בשנים, אנו סבורים כי יש לאפשר לה לשהות במחיצת אביה מספר שעות נוסף, בשבוע בו לא מתקיימים זמני שהות של סופ”ש. היות ובגיל זה נתק של 5 ימים (מיום רביעי בבוקר עד יום שני אחר הצהרים) אחת לשבועיים, עלול - להערכתנו - לפגום בתפיסת מקומו של האב בחיי הילדה, אנו סבורים כי יש לתת את הדעת על כך ולהרחיב למשך 3 שעות את הביקורים אחת לשבועיים בימי חמישי, מסיום הגן ועד לשעה 19:00, אז האב יחזיר את הקטינה לבית האם”.

8. לאור האמור, הומלץ בתסקיר כדלקמן:

1. משמורת הילדה אצל האם, בהתאם לחזקת הגיל הרך.

2. זמני השהות של הקטינה אצל אביה יהיו :

- א. ביום שני האב ייקח את הקטינה מהגן ויחזירה למחרת בבוקר לגן.
ב. ביום שלישי האב ייקח את הקטינה מהגן ויחזירה למחרת בבוקר לגן.
ג. ביום חמישי אחת לשבועיים, בשבוע בו לא מתקיימים זמני שהות של הקטינה אצל האב בסוף השבוע, האב ייקח את הקטינה עם סיום הגן ויחזירה לבית האם בשעה 19:00.
ד. ביום שישי אחת לשבועיים, האב ייקח אתה קטינה מהגן ויחזירה לגן ביום ראשון בבוקר.

3. מקום מגוריה של הקטינה יוותר באזור המרכז.

9. כל אחד מההורים הגיש תגובתו בכתב לתסקיר והמלצותיו. ביום 2.7.14 התקיים בפניי דיון בעניין התסקיר, ביום 13.7.14 הוגשו סיכומי האם וביום 17.7.14 הוגשו סיכומי האב.

ב' - טענות הצדדים:

10. להלן עיקר טענות האם :

- א. טובתה של הקטינה להיות במשמורת האם. לאור חוסר שיתוף הפעולה וההידברות בין ההורים, וכן לאור המרחק הגיאוגרפי בין בתי ההורים (האם מתגוררת ברמת גן ואילו האב בתל אביב) - לא ניתן לקיים משמורת משותפת.
ב. לאם אין כל אפשרות לכלכל את עצמה וגם לדאוג לקטינה בעודה מתגוררת במרכז הארץ. האם מעוניינת לעבור להתגורר בסמוך לבני משפחת המוצא שלה על מנת להסתייע בהם. לאור זאת, יש לאפשר לאם לעבור להתגורר בצפון הארץ.

ג. לאור גילה של הקטינה האב חייב במזונותיה בצורה אבסולוטית, ללא קשר להסדרי השהייה. דמי המזונות המינימאליים עומדים ע"ס של 1,450 ₪ לחודש. סכום זה מביא בחשבון הסדרי שהייה סטנדרטיים של פעמיים בשבוע וכל סוף שבוע שני.

ד. האב הסתיר מבית המשפט את הכנסותיו האמיתיות והצהיר אך על הכנסתו מעבודתו כשכיר. כעולה מדפי חשבון הבנק של האב, בשנת 2013 הופקד לחשבונו סכום ממוצע של 2,180 ₪ בחודש, נוסף למשכורתו.

ה. האם צרפה נתונים מלאים אודות הכנסותיה. הרווח החודשי של האם בשנת 2014 עומד ע"ס של כ-4,000 ₪.

ו. יש לחייב את האב בתשלום סך של 1,500 ₪ בחודש למזונות הקטינה, וכן בתשלום שליש מדור והוצאות אחזקתו, במחצית הוצאות רפואה וחינוך חריגות וכן בהשתתפות למטפלת בסך של 1,500 ₪ בחודש (סעיפים 45 ו-53 לסיכומים). התשלום למטפלת, לאחר שעות שהות הקטינה במעון, הוא צורך בסיסי של הקטינה וכך היה אף לפני הפירוד בין הצדדים.

11. להלן עיקר טענות האב:

א. יש לקבוע כי הקטינה תהא באחריות הורית משותפת של שני הוריה, לאור הקשר הקיים בין הקטינה לבין כל אחד מההורים ומידת טיפולו של כל אחד מההורים בה. המלצת עורכת התסקיר כי המשמורת תהא אצל האם מבוססת אך ורק על חזקת הגיל הרך. עורכת התסקיר חרגה מסמכותה בעניין זה.

ב. בהתאם לתסקיר, יש לאסור על מעבר האם עם הקטינה לצפון הארץ.

ג. הקטינה מצויה אצל האב חלק ניכר מזמנה והאב נושא ישירות בצרכיה ובפועל, לאור חיובו בתשלום מזונות לידי האם, הוא נושא בהם כפליים.

ד. מעבודתו כשכיר השתכר האב בעבר סך של 8,000 ₪ נטו בחודש, אולם כיום נוכח הסדרי השהייה הנרחבים וההפחתה בשעות עבודתו, הוא משתכר סך של 7,200 ₪ בחודש בלבד. בעבר הרחוק עבד האב בנוסף אף כמאמן ספינינג ב [מכון כושר א'], אך הפסיק עבודתו זו על מנת לבלות עם הקטינה, וזאת זמן רב לפני תחילת ההליכים.

ה. בסיכומיו טען האב כי "תקופה מסוימת" נתן שיעורי ספינינג ב [מכון כושר ב'] כנגד חשבוניות וההמחאות הופקדו לחשבונו. האב צרף לסיכומים מטעמו צילומי קבלות.

ו. לאב יתרת חובה בסך של כ-30,000 ₪ וחיסכון בסך של 3,200 ₪ עבור הילדה.

ז. האם עבדה במועד הגשת התביעה כמאמנת כושר והשתכרה סך של 8,000 ₪ בחודש, ובנוסף עבדה בסטודיו בגבעתיים ומעבודה זו השתכרה סך נוסף של כ-2,000 ₪ אשר לא דווח לרשויות המס. בנוסף, האם מאמנת תלמידים פרטיים ואינה מדווחת על הכנסתה זו.

ח. חיובו של האב בתשלום עבור המעון בו שוהה הקטינה, צריך להיות אך עבור מחצית מהסכום לאחר מיצוי הנחות הניתנות לאחר גירושין, אף בתקופה בה ההנחות לא ניתנו בפועל, שכן האם היא זו שערכה את הגירושין ובהתאם את מתן ההנחות.

ט. האב אינו צריך לשאת בתשלום עבור מטפלת לקטינה לאחר השעה 16:00, שכן זהו צורך של האם אשר יוצא לעבוד, ולא צורך של הקטינה.

ג' - דיון:

ג.1 - תביעת משמורת:

12. עיון בתסקיר מעלה, כי לקטינה קשר טוב ומיטיב עם כל אחד מהוריה, אך הקשר בין ההורים לבין עצמם מאופיין בקונפליקט סוער. עורכת התסקיר ציינה כי שני ההורים דעתניים ומתקשים להתמודד עם שותפויות בחייהם,

ולידת הקטינה העצימה את הקושי. עוד ציינה, כי המערכת הזוגית כללה ניסיונות שליטה מצדו של האב כלפי האם, אשר גבלו בהפעלת כוחניות ואיומים, וכי גם לאם צורך בשליטה, אולם היא פנתה לטיפול.

13. בסופו של דבר, על אף תיאור הקשר בין האב לבין הקטינה כפי שקיים בפועל והגם שצוין כי המשך קשר זה חשוב לטובתה של הקטינה, מצאה עורכת התסקיר להמליץ כי משמורת הקטינה תהא אצל האם, וזאת משום חזקת הגיל הרך. אכן, יש ממש בטענת ב"כ האב, כי בבואה לבחון את טובתה של הקטינה על מנת להמליץ בידי מי מהוריה תהא משמורתה, שומה על עורכת התסקיר להעמיד לנגד עיניה שיקול אחד בלבד והוא טובת הקטינה הספציפית שלפיה. על עורכת התסקיר היה לבחון את העובדות הרלבנטיות, ותוך שימוש בידע המקצועי שלה וליתן לבית המשפט המלצה בעניין זה.

אכן, בבוא בית המשפט ליתן החלטתו, יהא מקום להביא בחשבון מכלול שיקולים וביניהם הדינים הקיימים במדינת ישראל. מילים אחרות: בעת כתיבת ההחלטה, יהא מקום לבחון כיצד תיושמנה המלצות פקידת הסעד באשר לטובתה של הקטינה, בשים לב לדיני מדינת ישראל. אולם, אל לעורכת התסקיר להעמיד לנגד עיניה את חזקת הגיל הרך בבואה ליתן המלצות באשר לטובתה של הקטינה. אציין, כי חזקת הגיל הרך, כשמה, חזקה היא. קרי, ניתנת היא לסתירה במקרים מסוימים בהם טובתו של הקטין לסטות ממנה. מכאן, כי ברי שהגורמים המקצועיים הבוחנים את טובתו של קטין צריכים ליתן המלצתם במנותק מהחזקה.

14. לאור האמור לעיל, ובשים לב לכך כי הלכה למעשה, פק"ס המליצה על הסדרי ראייה שוויוניים ועל חלוקת זמן שווה של הקטינה אצל עם כל אחד מהוריה, המשמעות המעשית לכך היא אחת; קביעת משמורת משותפת. אציין כי אינני רואה כל סתירה בין חזקת הגיל הרך לבין קביעת משמורת משותפת, שכן אין בקביעת משמורת משותפת כדי לאיין את המשמורת אצל האם. למעלה מן הצורך אציין, כי חזקת הגיל הרך, ככל חזקה אחרת הניתנת לסתירה, אף היא כפופה לעיקרון-העל בדמות 'טובת הילד' ומשנקבע כי טובת הילדה הספציפית דא עסקינן לשהות בזמנים שווים אצל אמה ואצל אביה, הרי שכך ראוי להורות.

15. אשר להסדרי השהייה, בעניין זה נימקה עורכת התסקיר את המלצותיה, תוך שהתייחסה לקשר של הקטינה עם אביה, לחשיבותו ולגילה של הקטינה. לא מצאתי בנימוקיה של האם טעם לסטות מהמלצה זו. משכך, בכוונתי להורות כי הסדרי שהיית הקטינה יהיו בהתאם להמלצות התסקיר מיום 1.6.14, כמפורט לעיל.

16. אשר לעתירת האם כי יותר לה לעבור להתגורר עם הקטינה בצפון הארץ - אף בעניין זה נימקה עורכת התסקיר את המלצתה, תוך שהיא התייחסה לקשר של הקטינה עם אביה, לחשיבות על שמירתו, ולהעדר אפשרות סבירה לשמור על הקשר במידה והאם תעבור להתגורר בצפון. טענותיה של האם בעניין זה, בעיקרון, הן כלכליות. לטענתה, מגורים בצפון הארץ ייקלו עליה לכלכל את עצמה ואת הקטינה והדבר יהלום את טובת הקטינה. טענת האם בעניין זה לא הוכחה. לטענת האם, שאיננה מופרכת על פניה, עלות הדיור במרכז הארץ גבוהה מאשר בצפונה, אולם, באותה נשימה ניתן לטעון כי, ככלל, אפשרויות התעסוקה וכן גובה ההכנסה במרכז הארץ גבוהות מאשר בצפונה. טענת האם בעניין זה נטענה בעלמא, וברי כי אין בהנמקה זו כדי לגבור על החשיבות שבשמירת הקשר בין האב לבין הקטינה - אשר, כאמור, על פי התסקיר, לא תתאפשר ככל שהאם תעבור להתגורר בצפון הארץ.

טענה נוספת שהעלתה האם היא כי רצונה להסתייע בבני משפחת המקור שלה. עם כל הכבוד, ואף ששמירה על הקשר עם המשפחה המורחבת הולם את טובת הקטינה, ברי כי אין בכך כדי לגבור על החשיבות שבשמירה על קשר יציב ורציף של הקטינה עם אביה, ואין מקום לפגוע במקומו של האב בחיי הקטינה מטעם זה.

17. חשוב להזכיר כי בדיון מיום 2.7.14, עת פנית לב"כ התובעת, לאמור: "יש את טענות הצדדים בתיק ביהמ"ש, יש את הפרוטוקולים, את דברי הצדדים עצמם ואת התסקיר שזה עתה התקבל. כיצד תבקשו להמשיך בבירור העתירה לאפשר את מעברה של הקטינה לצפון?", השיב ב"כ התובעת: "אני לא חושב שיש צורך בחקירות.... אני מבקש לסכם בכתב ביחס לתובענה.... אבקש להגיש סיכומים תוך 14 יום מהיום" (שם, עמ' 24-25 לפרוטוקול). מהדברים עולה במפורש כי התובעת ויתרה על חקירת עורכת התסקיר, ויתרה

על חקירת האב ולמעשה טענה כי היא ערוכה לסיכומים. בהתאם לדברים, הוריתי על הגשת סיכומים בכתב.

18. לנוכח כל האמור בפרק זה, הריני לקבוע כי המשמורת על הקטינה תהיה בידי שני הורים, קרי: במשמורת משותפת. כמו כן, בהיעדר כל טענות מבוררות מדוע לא אקבל את המלצות התסקיר, בחרתי לקבל את המלצותיו לעניין הסדרי השהייה של הקטינה עם כל אחד והוריה ולעניין המעבר לצפון הארץ.

ג.2 - תביעת המזונות:

ג.2.א - הדין החל:

19. סעיף 3(א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959 (להלן: "חוק המזונות"), קובע כי אדם חייב במזונות ילדיו הקטינים לפי הוראות הדין האישי החל עליו. הנתבע הוא יהודי ודינו האישי הוא הדין העברי. על פי הדין העברי, חייב אב במזונות ילדיו שעד גיל גדלות (12 שנים לבנות ו-13 שנים לבנים) כדי צרכיהם ההכרחיים. תקנת הרבנות הראשית משנת תש"ד האריכה את גיל החיוב מגדלות עד לגיל 15. החיוב במזונות ילדים מתחת לגיל 15, מעבר לצרכיהם ההכרחיים וכן החיוב במזונות קטינים מעל גיל 15, הינו מדין צדקה והוא חל על שני ההורים בשים לב ליכולתם הכלכלית (ע"א 591/81 פורטוגז נ' פורטוגז, פ"ד לו(3) 449 (להלן: "עניין פורטוגז"); ע"א 210/82 גלבר נ' גלבר, פ"ד לח(2) 14; ע"א 393/83 דלי נ' דלי, פ"ד לח(3) 613; ע"א 135/80 בכור נ' בכור, פ"ד לו(2) 358).

20. לאור הדין, ולנוכח גילה של הקטינה, היקף חיובו של האב במזונות הקטינה נובע, בין היתר, מסיווגם של צרכיהם - כצרכים הכרחיים או כצרכים מדין צדקה. בצרכים ההכרחיים יחויב האב בלבד ואילו בצרכים שהם מדין צדקה יחויבו שני ההורים בהתאם ליכולתם הכלכלית.

21. ומהם אותם צרכים הכרחיים? "מתוך ההגדרה עצמה נראה, כי המדובר באותם דברים בסיסיים, שבלעדיהם אין הילד יכול להתקיים ממש; ומתוך הדין, שקובע, כי אין מחייבים בהם לפי עושרו של האב, יוצא, שצרכים אלה

שווים הם לעני ולעשיר (עניין פורטוגז, עמ' 462). המגמה הנוהגת כיום בפסיקה היא של צמצום מעגל הצרכים ההכרחיים למינימום, על מנת שעיקרון השוויון בין בני הזוג ימצא ביטוי בדמי מזונות גם על פי הדין האישי (השווה: פסק דינו של כב' השופט א' זגורי בתמ"ש (נצ') 42952-05-12 ל.ש.נ' ר.ש. (פורסם בנבו, 31.12.12) והאסמכתאות המובאות שם; שלם וגריידי, **מזונות ילדים - הלכה למעשה**, הוצאת חוקת המשפט, עמ' 54-52 (להלן: **"שלם וגריידי"**)).

לטעמי, לאור ההגדרה האמורה, בגדר צרכיו ההכרחיים של קטין יש להביא בחשבון: מזון, ביגוד, מדור ובריאות (לא כולל הוצאות חריגות).

ברור כי יתכנו מקרים בהם לקטין מסוים צרכים הכרחיים נוספים, אותם יש להביא בחשבון בבוא בית המשפט לפסוק את מזונותיו של אותו קטין (כגון, דמי טיפול), ואולם לא הוכח כי במקרה שלפניי קיימים צרכים הכרחיים נוספים, מעבר לאלו שמינית.

עוד אציין, כי לנוכח הקושי להוכיח מהו סכום המזונות הכרחיים של קטין, נקבע בבר"ע 289502 ב'י' נ' ב'נ' (פורסם בנבו, 20.1.03), כי: **"צרכיו הכרחיים של קטין שאינם דורשים ראיות מפורטות משהם בידיעה הכללית השיפוטית, עומדים על סך של 1,150 ₪ ללא הוצאות מדור וללא הוצאות גן"**. סכום זה מתעדכן מעת לעת, וכיום הוא עומדת על סך של כ-1,400 ₪ (עמ"ש (ת"א) 20511-10-10 פלוני נ' אלמוני קטין (פורסם בנבו, 4.4.13)).

22. לאור האמור, לצורך בחינת חיובו של כל אחד מההורים במזונות הקטינה, והיקפו של החיוב, יש לבחון את צרכי הקטינה - לרבות סיווגם כצרכים הכרחיים או כצרכים מדין צדקה, ואת יכולתו הכלכלית של כל אחד מההורים. בהקשר זה יש להזכיר את ההלכה, לפיה צרכי ילדים מושפעים מרמת החיים שניהלה המשפחה וניתן ללמוד על היקפם מהכנסות כל אחד מהוריהם (בע"מ 2433/04 צינובוי נ' צינובוי (פורסם בנבו, 2.01.05); בע"מ 5750/03 אוחנה נ' אוחנה (פורסם בנבו, 8.6.05)). וכן יש להזכיר, את ההלכה לפיה, יש לערוך בירור עובדתי של השאלה, כמה יוותר בידי כל אחד מההורים לאחר תשלום המזונות שנפסקו, ולאור זאת צריך לפסוק את סכום המזונות (עניין פורטוגז, עמ' 462).

אשר לאופן הנשיאה במזונות:

23. כפי שהובא בפסק דיני מיום 5.8.13 שניתן בתמ"ש 49165-10-10 (פורסם בנבו), ובהתאם לאסמכתאות אליהם הפניתי, הגם שעל פי הדין העברי חייב אב לשאת לבדו בצרכיו ההכרחיים של קטין עד גיל 15, אין הדין העברי מטיל חובה על האב לשלם לידי האם עבור צרכים אלה כברירת מחדל, תוך התעלמות מנשיאתו הישירה בצרכי הילדים. חובתו של האב לזון את ילדיו, כשמה כן היא. חובה זו מתקיימת בין האב לבין ילדיו, כך שמחד, על האב קמה החובה לזון את הילדים ומנגד, לילדים קמה הזכות להיות ניזונים ממנו. החובה המיוחסת לאב הינה לזון את הילדים, להאכיל את הילדים ולכלכל את הילדים (השווה: מסכת כתובות, מט, ב; כתובות ס"ה, ב; רמב"ם, הלכות אישות, פרק י"ב, י"ד; אבן העזר, ע"א, א; גריידי ושלם, 29-31).

חובתו המושגית של אב במזונות ילדיו איננה קשורה כלל לשאלה האם האב מגדל את הילדים, האם הילדים גדלים עם ההורה האחר או עם כל אדם אחר. בכל המקרים שמנינו, האב מחויב לזון את הילדים, ואם אין הוא עושה כן, כופים אותו לזון אותם, לרבות בתשלום מזונותיהם לידי האדם אשר זן אותם בפועל (השווה: סעיף 16 לחוק המזונות).

24. ודוק; החובה לשאת בצרכיהם ההכרחיים של קטינים חלה במלואה על האב, על פי דינו האישי של האב, כפי שפורש על ידי בית המשפט העליון, וזאת מבלי להביא בחשבון את שאלת המשמורת וחלוקת השהייה. **עם זאת, יש להביא בחשבון כי האב נושא בחלק מצרכיהם של הילדים - עת הילדים שוהים אצלו - באופן ישיר.**

25. כאשר הילד ניזון אצל אחד מהוריו, הרי שאותו הורה הוא הנושא בעלות המזון. כמו כן, ומן הסתם, באותה עת לא ניזון הילד משולחנו של הורה השני. כך, אף כאשר הילד נמצא אצל מי מהוריו ואותו הורה מממן עבורו רכישת ביגוד או ציוד לבית הספר וכיו"ב, הרי שאותו הורה הוא הנושא בעלות אותה רכישה, בעוד להורה השני אין הוצאה כספית בגין אותה רכישה. טול מקרה בו ילדים שוהים במשמורת האב. במקרה זה, ברור כי האב הוא הנושא במזונותיהם באופן ישיר ולכן לא תישמע טענה כי חלה עליו חובה לשלם לידי

אדם אחר כספים לצורך מימון המזונות, בהם הוא נושא ממילא. החיוב לשלם דמי מזונות לידי אדם אחר, קם רק כאשר אותו אדם מוציא כספים או משאבים לשם כיסוי מזונות הילדים, או חלקם, כפי שקבעה כב' השופטת ע' ארבל בבע"מ 2561/08 פלוני נ' פלונית (פורסם בנבו, 20.7.08), לאמור:

"חובתו המוחלטת של אב לשאת בצרכים ההכרחיים של ילדיו הקטינים חלה בין אם המשמורת על הילדים נמסרת לאם, בין אם היא נמסרת לאב, ובין אם היא ניתנת במשותף לשני ההורים. מאחר והמבקש בענייננו הוא בעל המשמורת על הקטינה וממילא זה הנושא בהוצאות גידולה, החיוב שהוטל עליו לשלם למשיבה נועד אפוא לספק אך את צריכה של הקטינה בזמן שהיא שוהה אצל אמה" (סעיף 7 לפסק הדין, הדגשה לא במקור).

26. נמצא, אפוא, כי לא יכול להיות חולק, כי לחלוקת זמני השהות של הילד בין הוריו ישנה השפעה על אופן הנשיאה בין הוריו. הואיל והדין האישי מטיל, כאמור, על האב חובה אבסולוטית לשאת בצרכיו ההכרחיים של ילדיו, יש להביא בחשבון את אותם צרכים בהם נושא האב ממילא עת הילדים שוהים עמו. לא הרי הוצאותיו הישירות של אב במזונות ילדיו אשר אותם אין הוא רואה כלל או לעתים נדירות בלבד, כהרי הוצאותיו הישירות של אב במזונות ילדיו אשר מחצית זמנם שוהים הם בביתו וניזונים ממנו.

כך, קיים פער בין הוצאותיו הישירות של אב בגין ילדיו הנמצאים בביתו (בהתאם להסדרי ראייה קבועים) אחת לשבוע כולל לינה ובכל סוף שבוע שני כולל לינה (כ - 28% מזמנם של הילדים), לבין הוצאותיו הישירות של אב בגין ילדיו הנמצאים בביתו מחצית מזמנם ואף למעלה מכך.

27. בפסק דינו של כב' השופט י' שנלר, בע"מ (ת"א) 1098/07, פלוני נ' אלמוני - קטין (פורסם בנבו, 31.8.08), נדונה בהרחבה סוגיית ההשפעה שיש לשהות קטין במחיצת אחד מהוריו על גובה המזונות שיש לפסוק. אמנם באותו מקרה הדיון נסוב בחיוב במזונות בהתאם לסעיף 3א לחוק המזונות ולא בהתאם לדין אישי, ואולם הרציונל העומד בבסיס פסק הדין הנ"ל, תואם אף את המקרה דנן.

באותו מקרה קבע כב' השופט שנלר כי בהתאם להוראת סעיף 3א(ב) לחוק המזונות ("בלי להתחשב בעובדה בידי מי מוחזק קטין יחולו המזונות על הוריו בשיעור יחסי להכנסותיהם מכל מקור שהוא"), לא ניתן להביא בחשבון במסגרת נטל הנשיאה במזונות, את חלוקת זמני השהות של הקטין. יחד עם זאת, נקבע מודל של "יצירת קופה משותפת לנשיאה בצרכי הקטין כאשר הנשיאה בקופה זאת, יכול ותעשה בתשלום ויכול ותעשה כשווה ערך לתשלום" (סעיף 23 לפסק הדין). על פי מודל זה, ראשית יש לבחון את צרכיו המלאים של הקטין ללא קשר לשאלת החזקתו בפועל על ידי מי מההורים, שנית - במנותק מהקביעה האמורה - יש לבחון לפי סעיף 3א' לחוק את השיעור היחסי בנטל המזונות בהתאם לשיעור היחסי של ההכנסות הפנויות של כל אחד מההורים, ושלישית יש לבחון את מידת ההשתתפות של כל אחד מההורים בקופה המשותפת, בין בכסף ובין בשווה כסף בשים לב למידת שהות הקטין אצלו.

28. לאור האמור, במקרה שלפניי, בו יש לבחון את החבות במזונות הילדים בהתאם לדין האישי, אשר אינו שולל התחשבות בחלוקת זמני השהות של קטין בין הוריו, קל וחומר כי יש להביא עניין זה בחשבון ולאפשר לאב לשאת באופן ישיר בחלק ממזונותיהם של הילדים, בהתאם לזמן בו הם שוהים עמו.

29. עוד ר' גישת סגן הנשיאה כב' השופט יעקב כהן בתמ"ש (ראשלי"צ) -16785-09-12 ס.ר. (קטין) נ' ד.ר. (פורסם בנבו, 11.12.13), וכן פסקי הדין המובאים שם.

30. לאור הדינים המפורטים לעיל, להלן אפנה לבחון את עובדות המקרה שלפניי.

ג.2.ב - מצבו הכלכלי של האב:

31. האב עובד כשכיר בחנות אופניים. כעולה מתלושי השכר שצורפו לכתב ההגנה ולתצהיר עדותו הראשית של האב, הכנסתו החודשית הממוצעת של האב מעבודתו זו בחודשים ינואר 2013 עד מרץ 2014, הייתה בסך של כ-8,000 ₪ נטו.

יובהר, כי טענת האב כי נוכח הסדרי הראייה הרחבים פחתה הכנסתו וכיום היא עומדת על סך ממוצע של 7,200 ₪ בחודש, לא הוכחה והיא אינה עולה בקנה אחד עם תלושי השכר שצורפו (אמנם בחודש מרץ 2014 השתכר האב סך של 7,200 ₪ נטו, אולם בחודש ינואר 2014 השתכר סך של 9,266 ₪ נטו, וברי כי אין מקום להתייחס אך לתלוש שכר זה או אחר במנותק מתלושי השכר בגין חודשים אחרים הסמוכים).

32. אשר לעבודותיו הנוספות של האב, בכתב הגנתו הודה האב כי "עשה מספר פרויקטים מצומצם, על בסיס מזדמן בעבודות שיפוצים ... אך לא באופן קבוע, ובשכר זעום" (סעיף 25), אולם, לא פרט מהו הסכום אותו הרוויח מעבודותיו הנוספות, וממילא לא תמך טענתו בכל ראייה.

33. בחקירתו הנגדית של האב עלה, לראשונה, כי האב עבד אף כמדריך ספינינג. בית המשפט אינו רואה בעין יפה את העובדה שקיומה של עבודתו הנוספת של האב לא באה לידי ביטוי בכתבי טענותיו ובתצהיר עדותו הראשית. מכל מקום, עיון בתדפיס חשבון הבנק של האב מעלה, כי בחודשים דצמבר 2012 עד ינואר 2014 הפקיד האב לחשבונו שיקים בסך כולל של כ-15,000 ₪, קרי בסך ממוצע של כ-1,100 ₪ בחודש. בחקירתו הנגדית, לא ידע האב לאשר או לשלול כי קיבל את הסכומים האמורים כשכר עבור עבודתו, וטען כי קיבל עזרה מחברים ומאמו.

34. לסיכומיו צרף האב צילומי שיקים וכן קבלות עבור שיעורי ספינינג, וטען כי אלו משקפים את מלוא הכנסתו מעבודה חוץ מעבודתו כשכיר. ברי כי אופן פעולה זה אין לאפשר. חובתו של האב לחשוף את מלוא הכנסתו במסגרת הרצאת הפרטים. משהפר האב את חובתו בעניין זה, ומשבסגרת חקירתו הנגדית של האב נחשף כי יש לו הכנסה נוספת, אין לאפשר לו לצרף מסמכים לסיכומיו תוך שלילת האפשרות מהאם לחקור את האב אודות אותם מסמכים וטענות האב ביחס אליהם.

35. הואיל והאב לא תמך את טענות כי קיבל סיוע מחבריו ולו בבדל ראייה, ולאור העובדה כי אמו של האב נהגה להעביר כספים לחשבונו באמצעות העברה בנקאית, ולא באמצעות שיקים (כעולה מתדפיס חשבון הבנק של

האב), והואיל והאב הודה כי הייתה לו הכנסה נוספת מעבודה, אניח כי השיקים שהופקדו לחשבוננו של האב הם בגין עבודות שביצע.

36. בסיכומיו טען האב כי בעבר עבד כמדריך ספינינג ב [מכון כושר א'], ולאחר מכן "תקופה מסוימת" עבד ב [מכון כושר ב']. לצורך חישוב הכנסת האב, אניח כי האב עודו עובד כמדריך ספינינג, הואיל והאב לא מסר גרסה סדורה אודות המועד בו הפסיק את עבודתו זו; וכן הואיל ובחקירתו הנגדית לא ידע האב לתת טעם להפסקת עבודתו - אני קובע כי לאב הכנסה נוספת מעבודה, בסך של 1,100 ₪ בחודש, וכי סך הכנסתו החודשית היא 9,100 ₪.

37. עוד יש להביא בחשבון, אם כי במידה מצומצמת, את העובדה שלאב חיסכון ע"ס 10,000 ₪ (ר' דברי האב בחקירתו הנגדית, עמ' 20 ש' 29-30).

38. כמו כן, יש להביא בחשבון את העובדה שהאב שוכר דירה בעלות של 3,850 ₪ בחודש, כשסכום זה כולל תשלום ארנונה, מים, חשמל וגז (כך על פי הסכם השכירות).

ג.ג.2 - מצבה הכלכלי של האם:

39. האם עובדת כמדריכת כושר שכירה בשני מקומות עבודה, ובנוסף עובדת כמדריכת כושר פרטית. בכתב התביעה טענה האם כי סך כל הכנסתה כ-8,000 ₪ בחודש.

כעולה מתלושי השכר אשר צרפה האם לכתב התביעה, משכורתה החודשית הממוצעת בחודשים נובמבר 2012 עד ספטמבר 2013 הייתה בסך של כ-5,500 ₪ נטו. יצוין, כי האם צרפה תלושי שכר אך ל-11 חודשים, הגם שעל פי טופס הרצאת הפרטים עליה לצרף 12 תלושי שכר. בחקירתה הנגדית טענה האם כי הפסיקה את עבודתה באחד מהמקומות בהם עבדה כשכירה, אולם טענה זו לא גובתה בכל מסמך.

40. לתצהיר עדותה הראשית צרפה האם מכתב מאת יועץ מס, לפיו הכנסתה החודשית הממוצעת מעבודתה כעצמאית במהלך שנת 2013, לפני ניכוי הוצאות, עמדה על סך של 2,295 ₪ ובשנת 2014 על סך של 1,665 ₪. יוער כי

תצהיר עדותה הראשית של האם הוגש בחודש מרץ 2014, ומשכך ספק אם ניתן לקבוע ע"ס הנתונים שהוצגו כי חלה ירידה בהכנסת האם בשנת 2014 לעומת הכנסתה בשנת 2013, כפי שמבקשת האם ללמוד.

הגם שעל פי עדות האם בחקירתה הנגדית שכרה כעצמאית משולם כנגד קבלות, לתיק בית המשפט לא הוגשו קבלות מהן ניתן ללמוד אודות הכנסתה של האם כעצמאית.

41. לאור הנתונים אשר הונחו לפניי, אני קובע כי הכנסתה החודשית של האם מעבודה היא בסך של 8,500 ₪ בחודש.

42. לתצהיר עדותה הראשית צרפה האם מסמך נושא תאריך 29.12.13 אשר כותרתו "שטר חוב - בלתי סחיר", בו מתחייבת האם לשלם סך של 30,000 ₪ לגב' נדיבה כהן. אולם, מהותו של המסמך והטעם להתחייבות אינם מצוינים במסמך.

43. עוד צרפה האם לתצהיר מסמך הנושא תאריך 12.12.13 ואשר כותרתו "הסכם הלוואה" לפיו הורי האם הלוו לאם סך של 23,000 ₪ והאם התחייבה להשיב את הסכום, ללא ריבית והצמדה, ובהתאם ליכולתה הכלכלית, בתשלומים חודשיים בסך של 1,000 ₪ לחודש מיום 1.12.14. בנוסף על פי אותו מסמך, ביום 7.10.13, ביום 3.11.13 וביום 28.11.13 נתנו הורי האם לאם הלוואות ע"ס 1,000 ₪ כל אחת, ואף הלוואות אלה יוחזרו מיום 1.12.14 בהתאם ליכולתה הכלכלית של האם. עוד צורף אישור כי ביום 12.12.13 הועבר סך של 23,000 ₪ לחשבון בנק של האם מחשבון הוריה.

בנוסף צרפה האם לתצהיר מסמך הנושא תאריך 1.2.14 ואשר כותרתו "הסכם הלוואה", על פיו הורי האם הלוו לאם סך של 4,000 ₪ (2,000 ₪ ביום 1.2.14 ו-2,000 ₪ ביום 1.3.14) והאם התחייבה להשיב את הסכום, ללא ריבית והצמדה, בהתאם ליכולתה הכלכלית של האם, בשיעורים של 1,000 ₪ לחודש אשר ישולמו מיום 1.12.14.

על פי עדות האם, הכספים שימשו להחזר חובות אשר נוצרו בתקופת החיים המשותפים (עמ' 9 ש' 21-24).

44. האם שוכרת דירה למגוריה בעלות של 3,750 ₪ בחודש.

ג.2.ד - צרכי הקטינה:

45. בכתב התביעה טענה האם כי צרכי הקטינה הם כדלקמן:

800	מזון (סימילאק)
400	ביגוד והנעלה (כולל טיטולים)
500	השתתפות בהחזקת בית
150	תרבות ובידור, צעצועים
1,950	מעון
3,000	מטפלת
1,210	השתתפות בשכר דירה
8,010	סה"כ

בתצהיר עדותה הראשית פרטה האם את צרכיה החודשיים הנטענים של הקטינה באופן שונה (הוסף רכיב של "נסיעות, השתתפות בביטוח רפואי ושונות" בסך של 150 ₪, צוין רק 50% מהתשלום למעון ואף התשלום למטפלת ירד במחצית), וסכום הצרכים הנטענים הועמד על 5,693 ₪ בחודש.

46. לתיק בית המשפט צורף אישור לכך שהקטינה שוהה במעון של נעמ"ת ושכר הלימוד הוא בסך של 1,887 ₪ בחודש. הילדה אוכלת במעון ארוחות בוקר וצהריים.

אשר לטענת האב, כי אין מקום לחייבו בתשלום עבור המעון כפי עלותו בפועל כי אם כפי עלותו לאחר קבלת הנחות לאם חד הורית, וזאת הואיל ולטענתו האם סירבה משך תקופה ארוכה להתגרש - איני מקבל טענה זו. אף אילו ניתן היה לקבוע כי האם היא שסירבה להתגרש, הרי שיתכן כי הטעם לסירובה מוכר כמוצדק על פי הדין ומשכך אין לקבוע כי יש להשית עליה את מלוא הפער בין התשלום למעון בפועל לבין התשלום אשר היה משולם אילו היו בני הזוג גרושים עוד בתחילת ההליכים. כך או כך, הודע לבית המשפט הצדדים התגרשו זה מכבר וכי התשלום לגן הופחת מסך של 1,950 ₪ לחודש לכדי 650 ₪ לחודש.

47. לתיק בית המשפט הוגשו מסמכים רבים לתמיכה בטענות האם באשר לצרכי הילדה. עם זאת, כעולה מחקירתה הנגדית של האם, חלק מהקבלות שצורפו צורפו בכפל, חלק משקפות את הוצאותיה של האם ולא את הוצאות הקטינה (עמ' 9) וחלק תומכות דווקא במסקנה כי צרכי הקטינה פחותים משמעותית מהנטען על ידי האם (עמ' 10 ש' 1-7). תשומת הלב לכך שעל פי טענת האם בכתב התביעה, סך כל צרכי הקטינה (למעט: מעון, מטפלת והשתתפות בשכר דירה) הינו 1,850 ₪. כאמור, מחקירתה הנגדית של האם עולה כי חלק מהסכומים המהווים את רכיבי הסכום האמור, נטענו בהפרזה.

48. הואיל וצרכי הקטינה לא הוכחו כדבעי, אין לי אלא לעשות שימוש בסמכותי ולהעריך את הסכום הנדרש לקטינה (ע"א 93/85 שגב נ' שגב, פ"ד ל"ט(3) 824). לנוכח ההלכות אשר פורטו בהרחבה לעיל, אני מעריך את צרכי הקטינה בסך של 1,400 ₪ בחודש (לא כולל מדור, גן והוצאות רפואיות וחינוכיות חריגות).

49. אשר לטענת האם כי יש לחייב את האב בתשלום מחצית מעלות מטפלת בשעות שלאחר שובה של הקטינה מהמעון (קרי, לאחר השעה 16:00), בימים בהם שוהה הקטינה עם האם - איני מקבל טענה זו. בשים לב לזמני שהיית הילדה אצל כל אחד מהוריה, איני מוצא מקום לחיוב האב בהשתתפות בעלות מטפלת לילדה בימים בהם היא אצל אמה, נוסף לעלות המוטלת על האב בגין הטיפול בילדה בימים בהם היא עמו (בין אם באמצעות תשלום למטפלת ובין אם באמצעות הפסד שעות עבודה). לא נעלם מעיניי כי גם עובר לפירוד נהגו הצדדים להעסיק מטפלת בשעות אחר הצהריים והערב. אולם, לעת הזו, לנוכח הפירוד בין הצדדים והעובדה כי כל אחד מהם מטפל בילדה בנפרד ממשנהו, אין מקום לחייב את האב לשאת אף בטיפול בילדה עת היא אצל האם.

ג.2.ה - שיעור חיוב האב בתשלום לידי האם:

50. הקטינה שוהה אצל אביה כ-50% מזמנה. בחקירתה הנגדית, נשאלה האם בעניין זה והשיבה: "אין משמעות לזמן כי אי אפשר לשלם חצי ארנונה, בגדים, תרופות" (עמ' 10 ש' 19). עם כל הכבוד, אין לקבל גישה זו. אף אם אכן ישנן הוצאות המשולמות בכל מקרה על ידי כל אחד מההורים, ללא קשר לזמן

שהותה של הקטינה אצל כל אחד מההורים, כשכר דירה וארנונה, הרי שלא יכול להיות חולק שחלק נכבד מההוצאות עבור הקטינה משולמות על ידי ההורה עמו היא נמצאת באותו זמן, כמזון, ביגוד והנעלה, בילויים וכו'. כפי שפורט בהרחבה לעיל, אין זה ראוי להשית על מי מההורים הוצאות אלה בכפל - הן על ידי תשלום בגינן לידי ההורה השני והן על ידי נשיאה ישירה. אף האם העידה בחקירתה הנגדית, כי האב רוכש לקטינה מזון, ביגוד ותרופות עת היא שוהה אצלו (עמ' 10-11). האב העיד בחקירתו הנגדית, כי כשה אצלו הוא קונה אוכל, טיטולים, מגבוניים, מוצץ (עמ' 13 ש' 3-4).

51. התרשמתי משני ההורים כי הינם הורים מיטיבים, אשר מטפלים בילדה באופן ראוי וטוב בזמני שהותה עם כל אחד מהם. לא התרשמתי כי מי מההורים מתחמק מנשיאה בצרכי הילדה או מתחמק מהוצאותיה כאשר זו עמו והתנהגות ההורים בעניין זה ראויה להערכה.

52. מלבד פסקי הדין המכוונים את בית המשפט בבואו לפסוק מזונות קטינים, קיימת פסיקה נוספת מחייבת של בית המשפט העליון, לפיה בטרם חיוב במזונות על בית המשפט לערוך בירור עובדתי בשאלה כמה יוותר בידי כל אחד מההורים לאחר תשלום המזונות שייפסקו, ולאור זאת יש לפסוק את סכום המזונות (עניין פורטוגז, עמ' 462). עוד יש לזכור כי כאשר בית המשפט בא לחייב במזונות יש מקום להתחשב בעת פסיקת המזונות בצורך של כל אחד מההורים לנהל משק בית נפרד (ר' ע"א 6765/95 קרמר נ' קרמר, תק-על (1) 96, 536).

53. לעניות דעתי, הדברים הנ"ל מקבלים משנה תוקף מאחר והסדרי השהייה של הקטינה עם אביה הינו רחב, שכן רווחתו של האב ויכולתו לקיים משק בית נפרד יש בהן להשליך באופן ישיר על רווחתה של הילדה ועל טובתה.

54. אמת הדבר כי לעיתים בעת פסיקת מזונות, נדרש בית המשפט "להוציא מים מן הסלע", לחלק פת חרבה בין פיות רבים ולדאוג כי פת זו תשביע את כולם. לעיתים, ועל כך יש להצטער, אין בפת המצויה להשביע את כולם ואולם עדיין, יש לדאוג לחלוקה נכונה וסבירה של הפת בין כל הצריכים אותה.

55. כל אחד מההורים הפנה לפסיקה ולדינים שיש בהם, לשיטתו, לתמוך בעמדתו. כך האם הפנתה לפסיקה ולדינים שיש בהם, לשיטתה, להצביע על חיוב האב בסכומים הנדרשים על ידה וכך האב הפנה לפסיקה ולדינים שיש בהם, לשיטתו, להצביע על חיוב מצומצם במזונות אלו.

ואילו אני סבור כי החלת הדין בכללותו על מזונות קטינים, לעולם תהיה כפופה לעיקרון-העל ול"חוק ההיגיון" - כעולים מדבריה של כבי' השופטת א' פרוקצ'יה, לאמור: **"פסיקת המזונות נעשית על דרך איזון כולל של הכנסת המשפחה מכל המקורות, תוך התחשבות בכלל היכולות מול הצרכים, וקביעה בהתאם לכך את שיעורם הסביר של המזונות"** (בע"מ 2433/04 **צינבוי נ' צינבוי**, סעיף 6 לפסק הדין; פורסם בנבו, 2.01.05)

שיעורם הסביר של המזונות:

56. מאחר והכנסתו החודשית של האב עומדת על סך של 9,100 ₪ לחודש, והוא נושא בשכר דירה בסכום סביר של 3,850 ₪ לחודש, הרי שנותר בידיו סך של 5,350 ₪ לחודש למחייתו ולמחייתה של הקטינה.

מנגד, מאחר והכנסתה של האם עומדת על סך של 8,500 ₪ לחודש, והיא נושאת בשכר דירה בסכום סביר של 3,750 ₪ לחודש, הרי שנותר בידיה סך של 4,750 ₪ לחודש, וביחד עם קצבת המל"ל (כ 140 ₪ לחודש), הרי שנותר בידיה סך של כ 4,900 ₪ לחודש.

נוכח האמור לעיל, ניתן לומר כי הכנסותיהם הפנויות של ההורים, לאחר תשלום דמי שכירות הינן דומות והפער בין ההורים מסתכם בכ - 10% לטובתו של האב.

57. בסיכומיה, עתרה האם לחייב את האב בתשלום מזונות בסך של 1,500 ₪ לחודש, בתוספת 1,250 ₪ לחודש המשקפים שליש מתשלום שכר הדירה בו היא נושאת וכן במחצית עלות מטפלת בסך של 1,500 ₪ לחודש ומחצית הוצאות גן, חינוך ורפואה.

חרף שדחיתי את דרישתה של האם לחיוב האב בהוצאות המטפלת (ר' סעיף 49 לעיל), יוצא, אפוא, כי האם עותרת לחייב את האב בתשלום 2,750 ₪ לחודש, לא כולל תשלום מחצית הוצאות הגן (כ 325 ₪ לחודש) ויתר המחציות דלעיל.

מן המקובץ עולה כי חיובו של האב "בסכומי המינימום", לשיטתה של האם, ובתוספת מחצית מהוצאות הגן, היה מותר בידי האב סך של כ 2,325 ₪ לחודש מתוכם היה עליו לשאת גם בהוצאות אחזקת הדירה בה הוא מתגורר ובה שוהה הקטינה כ 50% מזמנה, גם לכלכלתו ולכלכלת הקטינה וגם עבור יתר הוצאותיו והוצאות הקטינה.

אני סבור, כי עם כל הכבוד, חיוב מעין זה אינו סביר ולא יהיה בו לאפשר לאב ולילדה קיום - ולו המינימאלי - בכבוד.

58. אשר על כן, ותוך שאני נותן דעתי להוראת הדין המחייבת את אב במזונות הכרחיים, לעובדה כי הילדה שוהה אצל אביה כמחצית מזמנה, מצאתי לנכון לחייב את האב לשלם לידי האם בעבור מזונות הקטינה סך של 800 ₪ לחודש.

באשר למדור הילדה:

59. בע"א 764/87 הדסה אוהר נ' יצחק אוהר, (פורסם בנבו, 31.12.87) קבע בית המשפט העליון, בהחלטה המחזיקה פסקה אחת בלבד, כי: "הנני סבור כי היה מקום לחייב את האב בשליש מהוצאות המדור; הבת אמנם מתגוררת עם האם, אך האב חייב לספק לבת מדור ותשלום שכר הדירה, מן הנכון שיתחלק בשיעור של כשליש (לערך) ושני שליש בין הבת לאם".

שימת לב לכך כי בית המשפט העליון קובע את חיובו של האב במדור ילדה אחת "בשיעור של כשליש (לערך)...".

בע"א 52/87 מיה הראל נ' אברהם הראל, פ"ד מג(4) 201, קבע בית המשפט העליון כי: "... אם הקטינות חולקות עם אמן את מדורן, שהאב חייב לשאת בו, מגיע חלקן הסביר של שתי הקטינות, בדרך כלל, ל- 40 אחוז לערך בסך הכול מן ההוצאה" (שם, עמ' 204 לפסק הדין).

60. עיננו רואות כי חלקו של אב, בין במדור של ילד אחד ובין במדור של שני ילדים, לא נקבע כחלק קשיח שאין לסטות ממנו. שימת לב כי בפסק דין אוהר הנ"ל, בית המשפט אמנם קובע את חלקו של האב במדור ילדה אחת על כשליש ואף מוסיף בסוגריים את המילה "לערך". אף פסק דין הראל הנ"ל, נמנע בית המשפט העליון מלקבוע מסמרות בדבר חיוב קשיח, לאמור: "בדרך כלל, ל 40% לערך..." (הדגשה לא במקור).

61. אמת הדבר כי אם המגדלת ילדה בדירתה, הושה עמה משך 7 ימים בשבוע (כאשר לא מתקיימים הסדרי ביקור או לינה אצל האב) או משך 4 ימים בשבוע, נצרכת לאותה דירה ולאותם תנאי מגורים ואין בעובדה כי הילדה שוהה אצל האב מספר ימים בשבוע כדי לאפשר לאם דירה אחרת בעלות פחותה. יחד עם זאת, אל לנו להתעלם מהעובדה כי הילדה שוהה ולנה גם בדירת אביה, ומן הסתם, אף אביה נצרך למדור המותאם לילדה ולו.

טול מקרה בו ילדה נמצאת במשמורתו המלאה של האב ולנה עמו 7 ימים בשבוע. במקרה זה, פשיטא, כי אין כל מקום לחייב את האב במדור הילדה אצל האם. עתה טול מקרה בו אותה ילדה נמצאת במשמורתו של האב ואולם היא לנה עם האם אחת לשבוע. במקרה זה, יש וראוי לשקול חיוב האב בחלק כלשהו ממדור הילדה אצל האם, ואילו הילדה הייתה לנה עם האם יומיים בשבוע, הרי שההצדק לפסוק את מדורה אצל האם היה גדול יותר. בהתאם, כאשר הילדה לנה אצל האם שלושה ימים בשבוע, ובהתאם כאשר הילדה הייתה לנה ארבעה ימים בשבוע וכו'.

62. כיוון שכך, לא אוכל לראות בחלקו של האב במדור הקטינה אצל אמה, כסכום קשיח הנגזר משליש משכר הדירה בו נושאת האם, ולא כל שכן, לנוכח הסכומים שנותרו לכל אחד מההורים להוצאותיו ולהוצאות הילדה.

אשר על כן, ובשים לב לדרך האומדנא בה הלך בית המשפט העליון הן בפסק דין אוהר והן בפסק דין הראל שצוטטו לעיל, מצאתי לנכון לקבוע כי חלקו של האב במדור הקטינה אצל אמה יעמוד על 20% מדמי השכירות המשולמים על ידה, קרי: על סך של 750 ₪ לחודש.

63. לאחר תשלום מזונות הקטינה לידי האם, יוותר בידי האב סך של 3,800 ₪ לחודש בעבורו ובעבור הילדה ואילו בידי האם יוותר סך של 6,300 ₪ לחודש בעבורה ובעבור הילדה. מודע אנוכי לפער הנוצר בין ההורים בפסיקה זו, אולם פער זה הינו תוצר של הדין האישי החל על בני הזוג, שאין ביכולתי לבטלו כליל, אם כי אך לפרשו באופן מצומצם ולהתאימו, ככל הניתן, לכל מקרה ומקרה.

64. מאחר וכידוע, חובתו של אב בתשלום מזונות הכרחיים מתקיימת עד מלאת לילדה 15 שנים, וממועד זה ואילך, חובת ההורים הינה מדיני צדקה ובהתאם להכנסותיהם (ר' עניין פורטוגז הנ"ל), מצאתי לנכון לקבוע כי חיובו של האב במזונות ובמדור הקטינה לידי האם יחול עד מלאת לילדה 15 שנים, וממועד זה ואילך יישא כל הורה בהוצאות הילדה כאשר היא עמו. חרף האמור לעיל, ובשים לב לגילה של הילדה, ולשינויי הנסיבות שבנקל עשויים להתקיים עד הגיע הילדה לגיל 15 שנים, טוב יעשו ההורים באם יסדירו עניין זה ביניהם ויימנעו מהגשת תביעות, אשר ככל שתוגשנה, תתבררנה בהתאם לדין. למען הסר ספק, האם תמשיך לקבל לידיה את קצבת המל"ל גם לאחר מלאת לילדה 15 שנים. עוד בכוונתי להורות כי האם תקבל את ההטבות הניתנות (ככל שתינתנה) להורה משמורן.

ד' - סיכומם של דברים:

65. אשר על כן אני מורה כדלקמן:

- א. הילדה תהיה במשמורת משותפת. הסדרי שהיית הקטינה אצל כל אחד מהוריה יהיו בהתאם לאמור בתסקיר מיום 1.6.14.
- ב. בשלב זה, איני מתיר את מעברה של הקטינה לצפון הארץ או לכל מקום אחר.
- ג. האב ישלם לידי האם למזונות הקטינה סך של 800 ₪ לחודש וכן של 750 ₪ לחודש בעבור מדורה, בסה"כ 1,550 ₪ לחודש (להלן: "דמי המזונות"). דמי המזונות ישולמו החל מהיום ובכל 3 חודש, מראש לאותו חודש. עד למועד מתן פסק דין זה, תמשיך לחול ההחלטה למזונות זמניים.

ד. דמי המזונות האמורים ישולמו עד הגיע הקטינה לגיל 15 שנים. ממועד זה ואילך, יישא כל הורה בהוצאות הקטינה כאשר היא עמו, וביתר הוצאותיה, יחלקו ההורים בחלקים שווים.

ה. דמי המזונות יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן, ויעודכנו אחת לשלושה חודשים, ללא הפרשים למפרע. המדד הבסיסי לצורך חישוב עליית דמי המזונות יהיה מדד חודש יולי 2014, אשר פורסם ביום 15.8.14.

ו. בנוסף לאמור, יישאו ההורים בחלקים שווים בהוצאותיה החינוכיות של הקטינה (לרבות, שיעורי עזר, אבחונים וכיו"ב) וכן מחצית מהוצאותיה הרפואיות של הקטינה (לרבות טיפולי שיניים, משקפיים וכיו"ב). ככל שתתעורר מחלוקת בדבר נחיצות הוצאה על פי סעיף זה, יכריע בעניין הגורם החינוכי או הרפואי הרלוונטי (רופא, משפחה, מחנך כיתה וכיו"ב). חיוב זה יחול עד למעוד בו תסיים הילדה י"ב כתות.

ז. האם תקבל את ההטבות הניתנות (ככל שתינתנה) להורה משמורן.

ח. סכום בו חויב האב בפסק דין זה אשר לא ישולם במועדו יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

ט. קצבת הילדים המשולמת על ידי המוסד לביטוח לאומי תשולם לידי האם.

י. לנוכח מהתוצאה אליה הגעתי, אינני עושה צו להוצאות.

יא. ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

יב. תואיל המזכירות לסגור את התיקים.

ניתן היום, כ"א אב תשע"ד, 17 אוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.

